

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 20. Veterem renunciationis formam cum nostra conuenisse,
renunciationis verba ter proferri solita, & alia ad renunciationis formam
pertinentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Veterem renunciationis formam cum nosse
 nisse: renunciationis Verba ter profertur
 & alia ad renunciationis formam
 pertinentia.

CAP. XX.

Quod si quis scire cupiat, quibus veterum
 renunciationis munus obiter
 quidem à nobis facile explicari potest,
 nemo ignoret, veteres de demonem, & car
 eadem ratione, qua nunc utimur, eietate
 tos esse. Quod Author Constit. Apostolice
 3. cap. 18. prodidit, dicens: qui baptizatus
 omni impietate alienus, mortuus peccato, et
 Dei, hostis Diaboli, heres Dei Patris, coheres
 sui, qui abrenunciaverit Satana, & fraudibus
 item lib. 7. cap. 41. abrenuncio & Satana, &
 ribus eius, pompis, cultui, angelis, & machin
 bus eius, & omnibus, quæ sub ipso sunt: de
 genes in Epist. Paul. ad Roman. gratiori
 tentia comprobare non potuit: scribitur
 ordetur unusquisque fidelium, cum primam
 ut ad aquas baptismi, cum signacula fidei
 suscepit, & ad fontem salutarem accessit,
 tunc usus est verbis, & quid denunciaverit
 non se Usurum pompis eius, & voluptatibus
 turum. Accedit præterea aliorum Patrum
 sentiens autoritas, inter quos S. Ambrosius
 cum huius mysterij memoriam nobis remem
 ret, lib. 1. sacram. cap. 2. ita inquit: Venimus

Renuncia
 tionis for
 ma vetus
 eadē, quæ
 nunc.

fontem, ingressus es, considera, quos videris, quid locutus sis, considera, repete diligenter: occurrit tibi leuita: occurrit presbyter: vincit es quasi athleta Christi, quasi luctamen huius seculi luctaturus, quando te interrogauit, abrenuncias Diabolo, & operibus eius? quid respondisti? abrenuncio. & lib. de ijs, qui myster. initian. cap. 2. post hac reserata sunt tibi sancta sanctorum: ingressus es regenerationis sacramentum, repete, quid interrogatus sis, recognosce, quid responderis: renunciaisti Diabolo, & operibus eius, mundo, & luxurie eius. Item lib. 1. Hexam. cap. 4. derelinquit, ac deserit, qui abluuntur, intelligibilem illum Pharaonem principem istius mundi, dicens: abrenuncio tibi diabole, & angelis tuis, & operibus tuis, & imperijs tuis. Sed clariora habemus huius rei testimonia tum in B. Ephrem de abrenunciat. in sac. bapt. fact. his verbis: abrenunciatio, quam in baptismo facimus, nominata quidem apparet parua: ceterum intellecta admodum magna: quam qui seruare voluerit, beatissimus erit. Paucis namque verbis cuncta, quae nominantur mala, quaeque odit Deus, valere iubemus, & abrenunciamus: cuiusmodi sunt non unum duntaxat, non duo, nec decem: sed quodcumque appellatur malum. puta: abrenuncio Satanae, & cunctis operibus eius: tum in S. Ioanne. Chrylostomo homil. 21. ad popul. Antioch. Vocis illius recorderis, quam, dum sacris initiareris, emisisti. Abrenuncio tibi satanae, & pompae tuae, & cultui tuo: tum in S. Hieronymo ad cap. 5. Matth. quidam differunt, in baptismo singulos pactum inire cum diabolo, & dicere: renuncio tibi diabolo, & pompae tuae, & vitijs tuis, & mundo tuo, qui in ma-

ligno positus est: tùm in S. Cyrillo Alexandino lib. 7. cont. Iulian. ubi deposuerimus reuerentia mente nostra, & demoniorum turbis ualeamus, omnemque ipsorum pompam, & cultum uidentissime respuerimus, confitemur fidem in Patre &c. tùm in Saluiano Massiliensi lib. 6. de pœnitentiâ. abrenuncio enim, inquis, diabolo, pompis, Eticulis, & operibus eius. Ut interim super deam testimonio S. Gregorij Magni lib. 12. tunc dices ei: Abrenuncias Satana? Resp. abrenuncio. Et omnibus operibus eius? Resp. abrenuncio. Et omnibus pompis eius? Resp. abrenuncio. Iulianus Romani de denunciât. scrut. ad electos uocato nomine infantis, presbyter dicat: Abrenuncias Satana? Resp. Abrenuncio. Et omnibus operibus eius? Resp. abrenuncio. Et omnibus pompis eius? Resp. abrenuncio: & tit. de die Sabb. S. in nomine singulis, dicit: Abrenuncias Satana? Resp. Abrenuncio. Et omnibus operibus eius? Resp. Abrenuncio. Et omnis pompis eius? Resp. Abrenuncio. & Bedæ in Thob. 8. Dominus accepturus est uiam de gentibus, in primo desponsationis eius, & iubet eam in singulis credentibus abrenunciare, & omnibus operibus eius, etiam omnibus pompis eius. Sed de eo etiam, quot uicibus renunciationis uerba proferrentur, nullus dubitans locus relinquatur. nam inter sacros scripturas conuenit, ter ea proferri solita esse. quod eodem non modò ex locis S. Gregorij Magni Ordinis Romani paulò ante citatis, sed etiam ex S. Dionysij Areopagitæ auctoritate citatur, cum inquit: tum eum iubet tertio Satanae ut isa dicam, sufflare. Idemque ex illis S. Iulian.

Renuncia-
tionis uer-
ba ter pro-
ferbantur.

Lib. de
Eccl. Hie-
rarch. cap.
de bapt:

profij v
figura m
Seueri
pro bapt
bus, spo
cio Satana
cere. pr
tionem
nis aper
nullo n
operatio
ctasse,
ciferere
stases d
ante o
detesta
tam, q
tiam re
emanc
plici re
peract
testant
habeb
nuncia
Latino
adulti,
abique
quod
nuncia
& cum
sostom
nuncio
manife

brofij verbis lib. 7. de fid. ad Grat. tertio repetita
 figura mysterij operationem Trinitatis exprefit : &
 Seueri Alexandrini de bapt. profert ipfe sacerdos
 pro baptizatis hanc abrenunciationem tribus vici-
 bus, fponforibus ter, vt ipfe, respondentibus, abrenun-
 cio Satana ego talis *N.* qui baptizor: licet cognof-
 cere. primus enim pro mysterij figura renuncia-
 tionem intelligit : alter eiusdem renunciatio-
 nis aperte videtur meminiffe : vt dubitandum
 nullo modo fit, verba etiam illa S. Ambrofij,
 operationem Trinitatis exprefit, ad rationem fpe-
 ctaffe, cur ter à Satana conceptis verbis fe def-
 cifcere profiterentur : vt nimirum tres hypo-
 ftates diuinas, quibus in filios adoptandi erant,
 ante oculos proponerent. Cui fi quis adijciat,
 detestationem tribus vicibus explicari foli-
 tam, quia tres erant, quorum fidem, & amici-
 tiam reprobabant, vel vt adoptionis ciuilis, &
 emancipationis ritum exprimerent, quam tri-
 plici renunciatione eius, qui iuri fuo cedebat,
 peractam effe, ^b Aulus Gellius, & ^c Sigonius
 teftantur : diu me aduerfariū peruinacem non
 habebit. Vtrum verò feipfis, an interrogati re-
 nunciationem edere folerent, Græcorum, &
 Latinorum fententiæ variant. Illi enim tam
 adulti, quam infantes, fiue fufceptores pro eis,
 abfque interrogatione formam exprimebant.
 quod de adultis verba B. Ephrem de abre-
 nunciat. in fact. bapt. fact. abrenuncio satana,
 & cunctis operibus eius : & S. Ioannis Chry-
 foftomi homil. 21. ad popul. Antioch. abre-
 nuncio tibi satana, & pompe tue, & cultui tuo :
 manifefte demonftrant : de paruulis verò

Renuncia-
 tionis ver-
 ba cur ter
 proferetur.
 Adoptionis
 ciuilis, &
 emancipa-
 tionis ri-
 tus.

^b Lib. 5.
 cap. 19.
^c Lib. 1. de
 ant. iur. ciu.
 Roman.
 Græcorum
 & Latino-
 rum varie-
 tas in pro-
 ferenda for-
 ma renun-
 ciationis.

ex Seuero Alexandrino intelligimus, qui de baptis. ita inquit: profert ipse sacerdos peritizatis hanc abrenunciationem tribus variis foribus ter, vt ipse, respondentibus. Abrenun-

Adulti sine interrogacione formam renūciationis proferebāt

tane ego talis N. qui baptizor. Verū in Ecclia Latina vt eos, qui perfectum rationem habebant, sine interrogacione formulam tulisse, concedam: quia id significare videtur.

S. Ambrosius lib. 1. Hexam. cap. 4. *decreta* & deserit, qui abluitur, intelligibilem illam rationem, principem istius mundi, dicens: abrenuncio tibi diabolo, & angelis tuis, & operibus tuis, & peris tuis: S. Hieronymus ad cap. 5. *Mattiam* differunt, in baptisate singulos patrum cum diabolo, & dicere: renuncio tibi diabolo pompe tue, & vitijs tuis, & mundo tuo, quoniam lignis positus est: & Saluanus Mafiliensis prouid. lib. 6. abrenuncio enim, inquit, dicitur

Infantes interrogati renūciationem edebant.

tes, vel potius susceptores pro eis à Pontifice interrogatos, renūciationis verba pronūciasse, antiquæ Ecclesiæ consuetudo declarat. Nam S. Ambrosius lib. de ijs, qui mysteri-

tian, cap. 2. cū baptizatis omnium virtutum perfectionem commendaret, atque ideo baptismatis sponsonem illis ante oculos reuelandam, tū ad obseruandam confirmaret, hoc modò loquitur: *repete, quid interrogatus sis, recognosce, quid responderis: renūciasti diabolo, operibus eius, mundo, & luxuria eius.* Eccliam. cap. 2. *venimus ad fontem, ingressus es portam, quos videris, quid locutus sis, considera, repetentem: occurrit tibi Leuita, occurrit presbyter*

es quasi athletæ Christi, quasi luctamen huius sæculi
 luctaturus, quando te interrogavit, abrenuncias dia-
 bolo, & operibus eius? quid respondisti? abrenuncio,
 &c. quod etiam S. Gregorij Magni authorita-
 te confirmatur lib. sacram. vbi sacrarum cæ-
 remoniarum ordinem, & regulas ea de re tra-
 dens, tunc, inquit, dices ei: Abrenuncias Satana?
 Resp. Abrenuncio. Et omnibus operibus eius? Resp.
 Abrenuncio. Et omnibus pompis eius? Resp. Abre-
 nuncio. Atque iisdem ferè verbis eandem con-
 suetudinem docuit Ordo Roman. de denun-
 ciat. serutin. ad elect. cum ait: tunc imprimis in-
 vocato nomine infantis, presbyter dicat: Abrenun-
 cias Satana? Resp. Abrenuncio. Et omnibus operibus
 eius? Resp. Abrenuncio. Et omnibus pompis eius? R.
 Abrenuncio. Et de die Sabb. S. vocatis nomine
 singulis, dicat: Abrenuncias Satana? Resp. Abre-
 nuncio. Et omnibus operibus eius? Resp. Abrenun-
 cio. Et omnibus pompis eius. Resp. Abrenuncio.

Renunciationis ordo explicatus, renunciantem inter-
 rogare ad quas spectaret, verba, memor esto, &c.
 unde sumpta, & de impositione manus super re-
 nunciantis caput, testibus in renunciatione adhi-
 bitis, & renunciantis nomine in publicas tabulas
 relato.

CAP. XXI.

EX quibus locis intelligent lectores, non Renuncia-
 tionis ordo
 solum renunciationis ordinem fuisse, vt
 primo Satanam, tum eius opera, demū omnes